

Geografía e Historia · 4.º ESO · Cataluña

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decret 175/2022, de 27 de setembre

Generado 19/05/2026 17:36

9 Competencias	34 Criterios	95 Saberes
--------------------------	------------------------	----------------------

Curso terminal de la etapa obligatoria con itinerarios diferenciados (académico y aplicado en algunas materias).
Marca la frontera entre quienes seguirán a Bachillerato y quienes optarán por FP o el mundo laboral.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Geografía e Historia
Curso	4.º ESO
Comunidad Autónoma	Cataluña
Decreto autonómico	Decret 175/2022, de 27 de setembre
Particularidad	En Catalunya el catalán es lengua vehicular y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio. El currículum también recoge Aranés en el Valle de Arán.

2. Competencias específicas

Ciències Socials: Geografia i Història

CE.1 · Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca hist...

TEXTO OFICIAL

Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca històrica i geogràfica a partir de l'anàlisi crítica de dades procedents de fonts analògiques i digitals, per transformar-ho en coneixement i comunicar-ho a través de diferents formats. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 1.1 Desenvolupar estratègies de cerca, 1.1 Elaborar continguts propis en diferents tractaments i organització de la informació formats, mitjançant aplicacions i estratègies per a la resolució de demandes de recollida i representació de dades més relacionades amb fets i processos complexos, contrastant críticament fonts rellevants del present i del passat. actuals i del passat, tant analògiques com digitals. 1.2 Analitzar de manera crítica, responsable i creativa les fonts d'informació analògiques 1.2 Establir connexions i relacions entre els i digitals, contrastant les dades obtingudes i coneixements i les informacions adquirides, aplicant-les a diferents situacions i elaborant síntesis interpretatives i contextos. explicatives, mitjançant informes, estudis o dossiers que mostrin un avenç en els 1.3 Elaborar i comunicar els coneixements apresentatsges assolits. adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin diferents llenguatges i 1.3 Transferir adequadament la informació i formats, emprant les possibilitats que el coneixement a través de diferents mitjans ofereixen els entorns i recursos digitals. a contextos i conjuntures actuals, i construir nou coneixement valorant solucions i 1.4 Incorporar i utilitzar adequadament el alternatives diverses. vocabulari propi de les ciències socials mitjançant intervencions orals, textos escrits 1.4 Analitzar la veracitat i la fiabilitat de les i altres produccions, tot avançant en la fonts per diferenciar fets d'opinions, construcció d'un discurs precís i rigorós. identificant la desinformació i utilitzant la informació seleccionada de manera efectiva per resoldre problemes.

CE.2 · Indagar i argumentar a partir de problemes socials relle ants, locals i globals, per desen olupar un pensament crític i ...

TEXTO OFICIAL

Indagar i argumentar a partir de problemes socials relle ants, locals i globals, per desen olupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat indi idual i col lecti a i a la consecució d'un present i un futur m s ust i inclusiu

Criteris d'aluació 1r i 2n 3r i 4t

2.1 Identificar i mostrar interès pels 2.1 Generar productes originals i creatius societat, adoptant una posició crítica, coneixements previs mitjançant les eines proactiva i de rebuig a situacions injustes i d'investigació pròpies de les ciències discriminatòries. socials. 2.2 Argumentar de forma crítica sobre 2.2 Explicar problemes passats i presents problemes socials rellevants utilitzant els de la humanitat a diferents escales coneixements propis de les ciències socials temporals i espacials, des del món local al i valorant la importància de trobar solucions global, utilitzant conceptes, situacions i dialogades. dades rellevants de les ciències socials. 2.3 Mantenir una actitud d'alerta i de 2.3 Construir la identitat individual i reflexió davant dels problemes socials, que col·lectiva en el context del món actual, dels ajudi a la permanent revisió dels propis seus reptes i conflictes, des d'una criteris i a comprometre's en la construcció perspectiva crítica, sistèmica i global, tot de futurs millors. reconeixent la diversitat com a element enriquidor de la convivència. 2.4 Fonamentar els propis arguments en els valors democràtics, els drets humans i la 2.4 Elaborar i comunicar productes propis, justícia social, assumint els valors de la crítics i argumentats, amb una mirada cultura de la pau en el decurs de debats i oberta al diàleg i al respecte a judicis i tasques cooperatives. plantejaments diferents, tot reflexionant sobre el propi procés d'aprenentatge. 2.5 Posicionar-se amb criteris propis i esdevenir ciutadans crítics amb consciència global mitjançant l'elaboració de productes personals o cooperatius ben argumentats, tot respectant les opinions dels altres. El pas de la societat industrial a la societat del coneixement ha donat lloc a nous fenòmens que reclamen una reflexió profunda sobre el procés d'ensenyamentaprenentatge. La creació de judicis propis, construïts a partir del contrast de diferents fonts d'informació, resulta essencial en una societat en què conviuen al mateix temps l'excés d'informació i la desinformació deliberada, especialment per a un alumnat que està construint la seva opinió sobre els problemes socials. Per aprendre a llegir el món cal aplicar una mirada crítica, això és, saber interpretar informacions, estudiar contextos i analitzar ideologies. L'interès i la sensibilitat pels principals problemes i reptes que afecten la humanitat, tant en l'entorn més proper com en un context global, i el seguiment dels debats que es generen en els mitjans de comunicació i en les xarxes socials suposa la necessitat de desenvolupar una posició racional per part de la ciutadania i l'exercici del pensament crític que permeti a l'alumnat interpretar els problemes i conflictes actuals i proposar alternatives i, a la vegada, que es projecti cap a una acció social coherent amb la millora de la societat.

CE.3 · Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació...

TEXTO OFICIAL

Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació i l'ús de fonts primàries i secundàries, per interpretar els problemes del món actual i fer propostes a favor de la pau, el benestar i el desenvolupament sostenible. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 3.1 Identificar els canvis i les continuïtats 3.1 Distingir els grans canvis del món entre les etapes històriques, a través de l'actual, als sectors productius, mercats i processos inductius, reptes i projectes de relacions socials, debatent les seves recerca, i trobar relacions amb el món implicacions per a les generacions futures. actual. 3.2 Realitzar propostes per assolir els 3.2 Diferenciar les causes i les objectius de desenvolupament sostenible, conseqüències dels processos històrics i mitjançant projectes de recerca, aplicar-ho en problemes actuals relacionats argumentades a partir de gràfics, imatges i amb els objectius de desenvolupament mapes. sostenible. 3.3 Reflexionar sobre els reptes del passat, 3.3 Representar adequadament informació present i futur, i afrontar-los des de la geogràfica i històrica a través de diverses perspectiva del sistema-món, la justícia formes de representació gràfica, social i la sostenibilitat. cartogràfica i visual. 3.4 Situar fets i processos històrics en eixos cronològics, trobant relacions entre diferents períodes i simultaneïtats temporals entre diferents territoris. 3.5 Identificar i utilitzar les fonts primàries i secundàries, valorant les seves aportacions al coneixement del medi i de les formes de vida en el present i el passat. L'evolució de la humanitat no ha estat un procés lineal, sinó que ha anat donant respostes als desafiaments i reptes amb què s'ha trobat, passant per moments clau que han significat canvis en les formes de vida. Caldrà analitzar els canvis i les continuïtats al llarg de les diferents etapes històriques, així com les seves causes i conseqüències, amb la mirada posada en l'actualitat i el futur. L'aprenentatge a través de projectes, reptes o problemes possibilita l'alumnat a posar en acció estratègies i habilitats diverses per analitzar i comprendre els fenòmens, situacions o esdeveniments que tenen una especial rellevància o interès en el món en què viu.

CE.4 · Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques...

TEXTO OFICIAL

Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per alorar els diferents paisatges i proposar alternati es de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 4.1 Interpretar l'espai des d'una perspectiva 4.1 Realitzar estudis de casos amb sistèmica, a través del concepte de variables múltiples i fer propostes per paisatge, identificant-ne els elements i les gestionar les activitats humanes en el interrelacions existents. territori amb criteris de sostenibilitat i justícia social. 4.2 Analitzar l'acció humana en els paisatges, dins dels diferents ecosistemes 4.2 Actuar en defensa, protecció o millora planetaris, valorant la riquesa del patrimoni de l'entorn (natural, rural i urbà) a través natural i cultural, i detectant-ne les d'iniciatives a favor de la sostenibilitat i el amenaces de degradació. repartiment just i solidari dels recursos. 4.3 Criticar i denunciar situacions 4.3 Comparar models d'organització d'injustícia social i de degradació ambiental, política, econòmica i territorial per valorar a diferents escales, tant en l'àmbit urbà com com afecten la vida de les persones i fer en el rural, comproment-se per a la seva propostes d'actuació. millora.

CE.5 · Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat...

TEXT O FICIAL

Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat i la construcció dels sistemes democràtics per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 5.1 Identificar i analitzar els mecanismes 5.1 Assumir els valors democràtics en la vida en comú d'algunes convivències escolars i de l'entorn, fent referència al passat, interpretant les propostes constructives i rebutjant principals models d'organització social i situacions injustes i discriminatòries. política. 5.2 Identificar les fites més importants en la 5.2 Distingir els trets fonamentals de la lluita per a la democràcia i les llibertats a les societats democràtiques i valorar el llarg del segle XX a l'estat espanyol, consecucions de la democràcia i la vigència reconèixer els moviments socials i polítics dels drets humans individuals i col·lectius i que les han protagonitzat i preservar-les de les llibertats. memòries plurals. 5.3 Analitzar els trets bàsics de 5.3 Exposar els objectius d'algunes organitzacions social, política i econòmica moviments socials que treballen per a d'algunes societats del passat i valorar de l'eliminació de les desigualtats i la resolució manera crítica el grau d'equitat dels conflictes, identificant els intercanvis i relacions amb altres elements que promouen la cohesió social i poblacions. que generen una consciència solidària. 5.4 Mostrar actituds pacífiques i tolerants i 5.4 Reconèixer els desafiaments de les assumir els drets i deures del marc de modernes democràcies per a l'exercici convivència, demostrant capacitat crítica i d'una ciutadania activa, compromesa, responent de manera assertiva davant de participativa i inclusiva. situacions d'injustícia i desigualtat. Tot estat de dret ha de respectar, promoure i garantir els drets essencials que emanen de la naturalesa de les persones i dels col·lectius, per mitjà d'unes institucions juridicopolítiques compostes per òrgans que han d'actuar autònomament d'acord amb la separació de poders. Conèixer el funcionament d'aquestes institucions i, alhora, la trajectòria que ha conformat l'actual sistema democràtic, especialment a Catalunya i Espanya, suposa el reconeixement de la memòria democràtica i la visibilització i aportació de les lluites plurals que han contribuït, a través del seu compromís cívic, a la construcció de la democràcia i als reptes pendents. Alhora, s'ha d'oferir a l'alumnat la possibilitat de posar en pràctica valors que contribueixin a conformar la seva identitat cívica i una actitud compromesa davant de qüestionaments d'aquests valors, per mitjà de la participació en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.

CE.6 · Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi ...

TEXTO OFICIAL

Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació

Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 6.1

Explicar els trets definitoris d'algunes 6.1 Identificar les fites més importants del desenvolupament de les civilitzacions històriques, identificar el procés d'institucionalització dels drets elements de canvi i continuïtat en les societats humans al llarg del segle XX i XXI, valorar formes de vida i subsistència i en què consisteixen les conseqüències i identificar els mecanismes de protecció i garantia. aspectes significatius de la seva aportació a 6.2 Identificar els sabers i les aportacions a la cultura universal. dels pobles originaris, especialment dels 6.2 Reconèixer les desigualtats socials en territoris dominats per pobles colonitzadors, diferents èpoques històriques, els riscos i les amenaces que afronten actualment i els mecanismes de domini i control que s'hi desenvolupen i moviments socials que defensen els seus drets i les conseqüències en el món actual. 6.3 Caracteritzar els mecanismes dels 6.3 Identificar els col·lectius que han estat discriminats per garantir el dret dels ciutadans a sotmesos, silenciats i invisibilitzats al llarg de la història l'accés equitatiu als serveis públics, reduir de la història fins al present i destacar les desigualtats i garantir una vida digna per diferents perspectives i aportacions. a tothom. 6.4 Caracteritzar els drets humans 6.4 Formar-se un criteri propi sobre alguns individuals i col·lectius i l'estat de dret com problemes rellevants de l'entorn i participar a sistema institucional que garanteix el seu desenvolupament de manera activa i compromesa, compliment a través dels seus òrgans i individualment i en equip, en projectes institucionals. socials i cívics que comportin la defensa dels drets de determinats col·lectius. La diversitat cultural del món actual és fruit de processos històrics de contacte i interrelació entre diferents pobles i cultures i, més recentment, de l'accelerat procés de globalització. Però també ha de ser el resultat del reconeixement i del respecte a la diferència en el si de la pròpia societat, elements que resulten substancials per a la formació ciutadana de l'alumnat, i que suposen el desenvolupament d'una actitud favorable a l'avanç dels drets i de la igualtat efectiva dels diferents col·lectius que han patit discriminació. D'aquí que resultin necessaris el coneixement i la valoració dels diferents moviments que han anat sorgint per a la defensa dels drets i llibertats de col·lectius especialment discriminats.

CE.7 · Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, resp...

TEXTO OFICIAL

Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i alorant les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t

7.1 Explicar els trets definitoris d'algunes 7.1 Interpretar els processos que han conformat les societats europees actuals canvi i continuïtat en les seves expressions per mitjà d'una anàlisi intercultural i que reconeix aspectes incorpora una multiplicitat de factors i de significatius de la seva aportació a la cultura perspectives. universal. 7.2 Analitzar les manifestacions artístiques i 7.2 Reflexionar sobre els elements culturals i relacionar-les amb els seus que han conformat les diferents identitats creadors i la seva època, per interpretar les individuals i col·lectives de l'entorn i les diverses cosmovisions i la seva finalitat. aportacions de cadascuna d'elles a la 7.3 Identificar la importància representativa, cultura humana universal i a la cohesió expressiva i comunicativa de les imatges en social, mostrant una actitud respectuosa la vida quotidiana de les persones i les envers els sentiments de pertinença. societats i crear productes audiovisuals per 7.3 Assenyalar alguns elements bàsics del expressar-se i comunicar resultats de llegat històric i cultural d'Europa, així com recerques. els fonaments d'una ciutadania europea 7.4 Posicionar-se de manera argumentada inclusiva i solidària. davant de situacions de desigualtat, domini, 7.4 Valorar, protegir i conservar alguns injustícia i discriminació exercida sobre elements del patrimoni artístic, històric i determinats col·lectius i minories. cultural, material i immaterial, com a 7.5 Comprometre's en l'exercici d'accions fonament de les diverses identitats col·lectives orientades a la cohesió social, col·lectives i de la cohesió social i com a la solidaritat i la conservació del patrimoni gaudi dels pobles. artístic i cultural dins les comunitats de pertinença. Reconèixer els processos d'identificació individual i col·lectiva, comprenent els diferents elements que han contribuït a la seva construcció i evolució, com ara el territori, la història, l'art, la llengua i la cultura, permet assolir una actitud respectuosa i de valoració proactiva i constructiva davant les diferències. D'altra banda, cal reconèixer la importància que tenen les múltiples expressions culturals i artístiques, com a part que són del ric patrimoni comú, i com a referents de moltes manifestacions de l'actual cultura visual. Reconèixer el significat històric i simbòlic del patrimoni material i immaterial, així com promoure accions tendents a la seva conservació, difusió i posada en valor com a recurs col·lectiu per al desenvolupament dels pobles, resulten processos fonamentals perquè es prengui consciència de la seva importància. L'alumnat ha de concebre que la comunitat és la suma de tots i cada un i que hem de conèixer en igualtat de drets, d'oportunitats i de responsabilitats, tenint en compte que el benestar col·lectiu depèn també de les pròpies aportacions individuals, dins el marc d'una ciutadania europea responsable i solidària.

CE.8 · Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i compro...

TEXTO OFICIAL

Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 8.1 Relacionar alguns canvis en els hàbits 8.1 Reconèixer els diferents moviments, de vida tradicional i el treball domèstic i causes i lideratges que han lluitat i treballen contrastar-los amb l'actualitat, identificant per a l'eliminació de la desigualtat i la les pràctiques compatibles amb la salut, la discriminació per raó de gènere i d'opció sostenibilitat, la dignitat i el respecte, i afectivosexual en l'àmbit local i les seves assumir responsabilitats i compromisos en connexions internacionals. l'àmbit familiar, l'entorn escolar i la 8.2 Reconèixer les aportacions dels valors, comunitat. habilitats i actituds que fomenten la 8.2 Identificar els reptes en relació amb la convivència i els sentiments de comunitat corresponsabilitat en el treball reproductiu i exercides per les dones en diferents àmbits comunitari entre homes i dones, remarcant socials, econòmics i polítics. ne la importància per al funcionament de 8.3 Justificar el principi d'igualtat entre les societats. homes i dones en l'àmbit laboral, analitzant 8.3 Identificar les limitacions socials i críticament la desigualtat en la distribució, culturals que han impedit que les persones gestió i retribució del treball i els reptes en puguin desenvolupar aspiracions al llarg de la conciliació familiar i la redistribució dels diferents generacions i reconèixer la treballs de cures. riquesa que aporten els vincles 8.4 Adoptar un paper actiu i compromès intergeneracionals. amb l'entorn, a partir de l'anàlisi crítica de la 8.4 Prendre consciència de les causes que realitat econòmica i social, i els reptes han relegat les dones a un rol secundari al pendents perquè les persones puguin llarg de la història i emprendre accions per desenvolupar les seves aspiracions, valorar, dignificar i visibilitzar determinades superant estereotips i prejudicis, de manera aportacions com a font de riquesa per a respectuosa amb la dignitat humana. tothom. 8.5 Identificar i rebutjar les violències i les actituds irracionals i discriminatòries envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere i diversitat afectivosexual.

CE.9 · valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats ...

TEXT O FICIAL

valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 9.1 Analitzar aspectes del funcionament de l'economia en el món, destacant la internacional a favor de la pau, la interdependència entre països, i el seu seguretat de la mobilitat humana i la impacte en la realitat econòmica de l'entorn cooperació que es desenvolupen des de les proper, i les desigualtats que generen, institucions i des d'altres entitats no posant èmfasi en els col·lectius més governamentals i de la societat civil. vulnerables. 9.2 Interpretar la interdependència entre el 9.2 Interpretar el paper dels moviments de passat i el present i reflexionar sobre la població a escala global i local i conèixer capacitat de decisió personal i col·lectiva les situacions que impulsen les persones a com a subjectes històrics, adquirint migrar per causes econòmiques o a compromisos per actuar en la millora de desplaçar-se per buscar refugi. l'entorn proper. 9.3 Analitzar i entendre l'evolució dels 9.3 Aplicar estratègies basades en la factors que generen conflictes violents, i les cultura de la pau, la seguretat humana i la estratègies econòmiques, polítiques i resiliència en la resolució dels conflictes socials per prevenir-los. que puguin sorgir en l'entorn escolar i comunitari. 9.4 Reconèixer les contribucions històriques i actuals a la solució pacífica dels conflictes, la negociació i la transformació social, política, econòmica i cultural en entorns inclusius. És difícil concebre la vida d'una societat fora del contacte i la interacció amb altres pobles, i més encara en el món globalitzat d'avui. Per entendre l'evolució històrica d'un país cal situar-lo en l'escenari dels grans fluxos de difusió cultural i tècnica, així com en el de l'evolució dels sistemes econòmics i en el context de les relacions polítiques i diplomàtiques. Valorar el paper que han representat els diferents territoris i societats en aquestes xarxes d'intercanvi, marcades per la desigualtat i les percepcions etnocèntriques, resulta convenient per assolir una visió crítica dels problemes i reptes sense lectures mitificadores o reduccionistes. Per aquest motiu, tota aportació a la civilització europea i mundial del nostre país s'ha de considerar i valorar amb perspectiva i des de la consideració de valors universals relacionats amb la pau, la cultura, la justícia i la solidaritat entre els pobles, un element imprescindible per aconseguir encarar els grans reptes que afronta la humanitat. Això implica assumir el compromís col·lectiu de cooperar amb altres països en situació d'emergència o pobresa, sota la garantia d'organismes i entitats estatals i internacionals que assegurin l'assoliment dels grans compromisos continguts en els objectius de desenvolupament sostenible, cosa que suposa promoure l'interès de l'alumnat per la realitat internacional i els problemes existents en el món en què vivim, relacionant les problemàtiques locals amb les globals, i proposant alternatives per a la consecució d'un món més equitatiu i sostenible.

3. Criterios de evaluación

Ciències Socials: Geografia i Història

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Elaborar continguts propis en diferents formats, mitjançant aplicacions i estratègies de recollida i representació de dades més complexes, contrastant críticament fonts actuals i del passat, tant analògiques com digitals.	
1.2	CE.1	Establir connexions i relacions entre els coneixements i les informacions adquirides, elaborant síntesis interpretatives i explicatives, mitjançant informes, estudis o dossiers que mostrin un avenç en els aprenentatges assolits.	
1.3	CE.1	Transferir adequadament la informació i el coneixement a través de diferents mitjans a contextos i conjuntures actuals, i construir nou coneixement valorant solucions i alternatives diverses.	
1.4	CE.1	Analitzar la veracitat i la fiabilitat de les fonts per diferenciar fets d'opinions, identificant la desinformació i utilitzant la informació seleccionada de manera efectiva per resoldre problemes.	
2.1	CE.2	Generar productes originals i creatius tot connectant i reelaborant els coneixements previs mitjançant les eines d'investigació pròpies de les ciències socials.	
2.2	CE.2	Explicar problemes passats i presents de la humanitat a diferents escales temporals i espacials, des del món local al global, utilitzant conceptes, situacions i dades rellevants de les ciències socials.	
2.3	CE.2	Construir la identitat individual i col·lectiva en el context del món actual, dels seus reptes i conflictes, des d'una perspectiva crítica, sistèmica i global, tot reconeixent la diversitat com a element enriquidor de la convivència.	
2.4	CE.2	Elaborar i comunicar productes propis, crítics i argumentats, amb una mirada oberta al diàleg i al respecte a judicis i plantejaments diferents, tot reflexionant sobre el propi procés d'aprenentatge.	
3.1	CE.3	Distingir els grans canvis del món actual, als sectors productius, mercats i relacions socials, debatent les seves implicacions per a les generacions futures.	
3.2	CE.3	Realitzar propostes per assolir els objectius de desenvolupament sostenible, mitjançant projectes de recerca, argumentades a partir de gràfics, imatges i mapes.	
3.3	CE.3	Reflexionar sobre els reptes del passat, present i futur, i afrontar-los des de la perspectiva del sistema-món, la justícia social i la sostenibilitat.	
4.1	CE.4	Realitzar estudis de casos amb variables múltiples i fer propostes per gestionar les activitats humanes en el territori amb criteris de sostenibilitat i justícia social.	
4.2	CE.4	Actuar en defensa, protecció o millora de l'entorn (natural, rural i urbà) a través d'iniciatives a favor de la sostenibilitat i el repartiment just i solidari dels recursos.	
4.3	CE.4	Comparar models d'organització política, econòmica i territorial per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació.	
5.1	CE.5	Assumir els valors democràtics en la convivència escolar i de l'entorn, fent propostes constructives i rebutjant situacions injustes i discriminatòries.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
5.2	CE.5	Identificar les fites més importants en la lluita per a la democràcia i les llibertats al llarg del segle XX a l'estat espanyol, reconèixer els moviments socials i polítics que les han protagonitzat i preservar llurs memòries plurals.	
5.3	CE.5	Exposar els objectius d'alguns moviments socials que treballen per a l'eliminació de les desigualtats i la resolució pacífica dels conflictes, identificant els elements que promouen la cohesió social i que generen una consciència solidària.	
5.4	CE.5	Reconèixer els desafiaments de les modernes democràcies per a l'exercici d'una ciutadania activa, compromesa, participativa i inclusiva.	
6.1	CE.6	Identificar les fites més importants del procés d'institucionalització dels drets humans al llarg del segle XX i XXI, valorarne les consecucions i identificar els mecanismes de protecció i garantia.	
6.2	CE.6	Identificar els sabers i les aportacions dels pobles originaris, especialment dels territoris dominats per pobles colonitzadors, les amenaces que afronten actualment i els moviments socials que defensen els seus drets.	
6.3	CE.6	Caracteritzar els mecanismes dels estats per garantir el dret dels ciutadans a l'accés equitatiu als serveis públics, reduir les desigualtats i garantir una vida digna per a tothom.	
6.4	CE.6	Formar-se un criteri propi sobre alguns problemes rellevants de l'entorn i participar de manera activa i compromesa, individualment i en equip, en projectes socials i cívics que comportin la defensa dels drets de determinats col·lectius.	
7.1	CE.7	Interpretar els processos que han conformat les societats europees actuals per mitjà d'una anàlisi intercultural i que incorpora una multiplicitat de factors i de perspectives.	
7.2	CE.7	Analitzar les manifestacions artístiques i culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat.	
7.3	CE.7	Identificar la importància representativa, expressiva i comunicativa de les imatges en la vida quotidiana de les persones i les societats i crear productes audiovisuals per expressar-se i comunicar resultats de recerques.	
7.4	CE.7	Posicionar-se de manera argumentada davant de situacions de desigualtat, domini, injustícia i discriminació exercida sobre determinats col·lectius i minories.	
7.5	CE.7	Comprometre's en l'exercici d'accions col·lectives orientades a la cohesió social, la solidaritat i la conservació del patrimoni artístic i cultural dins les comunitats de pertinença.	
8.1	CE.8	Reconèixer els diferents moviments, causes i lideratges que han lluitat i treballen per a l'eliminació de la desigualtat i la discriminació per raó de gènere i d'opció afectivosexual en l'àmbit local i les seves connexions internacionals.	
8.2	CE.8	Reconèixer les aportacions dels valors, habilitats i actituds que fomenten la convivència i els sentiments de comunitat exercides per les dones en diferents àmbits socials, econòmics i polítics.	
8.3	CE.8	Justificar el principi d'igualtat entre homes i dones en l'àmbit laboral, analitzant críticament la desigualtat en la distribució, gestió i retribució del treball i els reptes en la conciliació familiar i la redistribució dels treballs de cures.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
8.4	CE.8	Adoptar un paper actiu i compromès amb l'entorn, a partir de l'anàlisi crítica de la realitat econòmica i social, i els reptes pendents perquè les persones puguin desenvolupar les seves aspiracions, superant estereotips i prejudicis, de manera	
9.1	CE.9	Reconèixer els compromisos internacionals a favor de la pau, la seguretat de la mobilitat humana i la cooperació que es desenvolupen des de les institucions i des d'altres entitats no governamentals i de la societat civil.	
9.2	CE.9	Interpretar la interdependència entre el passat i el present i reflexionar sobre la capacitat de decisió personal i col·lectiva com a subjectes històrics, adquirint compromisos per actuar en la millora de l'entorn proper.	
9.3	CE.9	Aplicar estratègies basades en la cultura de la pau, la seguretat humana i la resiliència en la resolució dels conflictes que puguin sorgir en l'entorn escolar i comunitari.	

4. Saberes bàsics

Ciències Socials: Geografia i Història

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Objectius de desenvolupament sostenible: Identificació dels reptes de desenvolupament sostenible i de les accions que permeten avançar en l'Agenda 2030	
2	Objectius de desenvolupament sostenible: Reconeixement dels moviments, causes i lideratges en pro de l'emergència climàtica, la sostenibilitat i l'equitat en diferents moments i llocs del planeta i des de perspectives diverses	
3	Consciència global i sostenibilitat: Identificació de les característiques del sistema-món i de la interdependència entre països	
4	Consciència global i sostenibilitat: Relació entre factors naturals i antròpics a la Terra	
5	Consciència global i sostenibilitat: Adquisició d'estils de vida respectuosos amb els recursos, saludables i socialment compromesos	
6	Tècniques i mètodes de recerca de les ciències socials: Anàlisi de textos, interpretació i elaboració de mapes, esquemes i síntesis, representació de gràfics i interpretació d'imatges a través de mitjans digitals accessibles	
7	Tècniques i mètodes de recerca de les ciències socials: Aplicació de tècniques d'informació geogràfica i d'anàlisi espacial en la interpretació d'alguns fenòmens	
8	Tècniques i mètodes de recerca de les ciències socials: Ús de mitjans, gèneres i formats digitals diversos per crear continguts i comunicar resultats de recerques	
9	Societat de la informació i cultura mediàtica: Cerca, tractament de la informació, ús de dades en entorns digitals, interpretació de les fonts i avaluació de la fiabilitat	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
10	Societat de la informació i cultura mediàtica: Anàlisi i valoració dels arguments que sustenten els diferents posicionaments davant de fets i fenòmens	
11	Societat de la informació i cultura mediàtica: Identificació de les notícies falses i enganyoses	
12	Societat de la informació i cultura mediàtica: Ús de mitjans audiovisuals per crear produccions personals i col·lectives i comunicar recerques	
13	Migracions i interculturalitat: Reconeixement dels factors de diversitat social, etnicocultural i de gènere i la seva contribució a la cultura i a la societat	
14	Migracions i interculturalitat: Identificació de les característiques de les cultures originàries d'indrets sotmesos a la dominació i a l'aculturació	
15	Migracions i interculturalitat: Participació en activitats que promoguin actituds de respecte envers persones i col·lectius per mitjà del diàleg i d'una aproximació intercultural	
16	Global i local: Aplicació dels mètodes de recerca de les ciències socials en l'anàlisi problematitzada i multicausal de fenòmens de l'entorn i dels seus vincles amb fenòmens globals	
17	Global i local: Establiment d'anàlisis comparades de l'espai natural, rural i urbà, la seva evolució i els reptes de futur	
18	Economia i sostenibilitat: Identificació de les estructures econòmiques al món actual, els canvis dels sectors productius i el funcionament del mercat	
19	Economia i sostenibilitat: Reconeixement dels límits del creixement econòmic i les desigualtats generades en l'àmbit global i local	
20	Economia i sostenibilitat: Caracterització de les energies renovables i de l'economia circular	
21	Economia i sostenibilitat: Proposta d'alternatives des d'una perspectiva ecosocial	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
22	Geopolítica, conflictes i cultura de la pau: Identificació dels focus de conflicte en el món actual i les seves causes, així com de les conseqüències del comerç d'armes	
23	Geopolítica, conflictes i cultura de la pau: Valoració del diàleg i de la cooperació com a formes pacífiques de resolució de conflictes	
24	Geopolítica, conflictes i cultura de la pau: Col·laboració en la prevenció i resolució de conflictes des d'un enfocament restauratiu en entorns escolars i comunitaris	
25	Desigualtats i justícia social: Identificació de les desigualtats i injustícies en el context local i global	
26	Desigualtats i justícia social: Participació en projectes que promoguin el respecte i la solidaritat amb persones i col·lectius desfavorits de l'entorn i la cohesió social	
27	Equitat de gènere i d'opcions afectivosexuals: Reconeixement dels moviments, causes i lideratges en pro de l'equitat de gènere i d'opció afectivosexual	
28	Equitat de gènere i d'opcions afectivosexuals: Participació en debats i projectes per a l'eliminació de les desigualtats, discriminacions i violències	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Recerca en les ciències socials: Aplicació de metodologies de recerca en l'anàlisi i interpretació de problemes socials rellevants, individualment i en equip	
2	Recerca en les ciències socials: Comunicació argumentada dels resultats obtinguts	
3	Recerca en les ciències socials: Ús específic del lèxic relatiu als àmbits històric, artístic i geogràfic	
4	Fiabilitat de les fonts: Ús de fonts històriques i geogràfiques per a la construcció del coneixement sobre el passat recent i fenòmens actuals	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
5	Fiabilitat de les fonts: Contrast i valoració crítica d'informacions diferents, incloses les dels mitjans de comunicació, sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problemes	
6	Consciència històrica: Elaboració de judicis propis i argumentats davant de problemes d'actualitat contextualitzats històricament, i defensa i exposició crítica a través de presentacions i debats	
7	Consciència històrica: Establiment de relacions entre la cronologia històrica general i la història familiar, comunitària i local	
8	Transformació i revolució: Anàlisi de les permanències i canvis a l'època contemporània	
9	Transformació i revolució: Interpretació de les transicions, revolucions i resistències a la Catalunya i l'Espanya contemporànies i els seus lligams internacionals	
10	La construcció de les democràcies: Establiment de relacions multicausals en la construcció de les democràcies modernes i els orígens dels totalitarismes en el segle XX: la lluita per la llibertat, la igualtat i els drets humans	
11	La construcció de les democràcies: Interpretació dels processos d'evolució i d'involució i dels reptes pendents de l'actual democràcia	
12	Sistemes econòmics i desigualtat: Interpretació dels fonaments del sistema capitalista i la seva relació amb el colonialisme i l'imperialisme	
13	Sistemes econòmics i desigualtat: Anàlisi crítica de les noves formes de subordinació econòmica i cultural	
14	Sistemes econòmics i desigualtat: Identificació de les principals fites de les lluites socials i laborals contemporànies i els reptes pendents de l'estat del benestar	
15	Població, territori i recursos: Interpretació de les transformacions del territori per l'acció humana i la distribució desigual dels recursos i del treball	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
16	Població, territori i recursos: Anàlisi dels cicles demogràfics mundials i locals i de les migracions al llarg de la història i en el món actual	
17	Sostenibilitat i producció d'aliments: Reconeixement dels factors implicats en el canvi climàtic, les seves conseqüències i de les mesures per revertir-lo a escala global i local	
18	Sostenibilitat i producció d'aliments: Conceptualització de la sobirania alimentària, valorant el consum responsable i de proximitat	
19	Sostenibilitat i producció d'aliments: Establiment de relacions entre l'equitat i el desenvolupament sostenible	
20	Conflictes i violències al món actual: Establiment de relacions causals en alguns conflictes i violències del segle XX i XXI i de les seves conseqüències en el present	
21	Conflictes i violències al món actual: Caracterització dels genocidis i dels crims contra la humanitat	
22	Conflictes i violències al món actual: Valoració de la cultura de la pau i de la mediació com a formes de gestió dels conflictes	
23	Geopolítica i globalització: Identificació dels fonaments geoestratègics des de la segona meitat del segle XX fins a l'actualitat: la política de blocs, els conflictes de la descolonització i el paper dels organismes internacionals	
24	Geopolítica i globalització: Valoració de la interdependència dins el sistema-món	
25	Catalunya i Espanya a l'època contemporània: Contextualització de les principals transformacions polítiques, econòmiques, socials i culturals, incidint en la Segona República, la guerra, el franquisme i la transició democràtica	
26	Catalunya i Espanya a l'època contemporània: Identificació de les lluites i moviments socials i d'emancipació nacional	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
27	Paisatge i territori: Interpretació de les transformacions del territori i del paisatge a Catalunya i Espanya: causes de la despoblació i de la concentració urbana i conseqüències de la petjada humana	
28	Paisatge i territori: Actitud proactiva en la preservació dels paisatges i reconeixement dels programes de protecció	
29	Paisatge i territori: Identificació dels reptes en la gestió del territori a Catalunya	
30	Perspectiva de gènere: Identificació dels moviments, causes i lideratges que treballen per a l'equitat i la no-discriminació per raó de gènere i d'opció afectiva i sexual al llarg dels segles XX i XXI	
31	Perspectiva de gènere: Reconeixement de les aportacions de les dones en diferents àmbits socials, culturals, artístics, econòmics i polítics	
32	Cultura, arts i patrimoni: Caracterització d'algunes manifestacions artístiques i culturals que conformen la diversitat del món actual	
33	Cultura, arts i patrimoni: Actitud proactiva i respectuosa per la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn	
34	Cultura, arts i patrimoni: Coneixement dels espais i organismes que vetllen per la conservació i difusió dels elements del patrimoni natural i artísticocultural	
35	Salut, ciència i tecnologia: Descobriments de les grans fites en la transformació científica i tecnològica	
36	Salut, ciència i tecnologia: Establiment de relacions entre la ciència i la tecnologia, la dimensió ètica i social i la sostenibilitat	
37	Salut, ciència i tecnologia: Identificació dels reptes de la societat de la informació i de la seva relació amb els canvis culturals i socials	
38	Salut, ciència i tecnologia: Reconeixement del dret individual i col·lectiu a la salut i al benestar	
39	La Unió Europea dins el món: Caracterització dels principals fets del procés de constitució de la Unió Europea i de les seves institucions	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
40	La Unió Europea dins el món: Identificació dels reptes de la Unió Europea dins el sistema-món	
41	La Unió Europea dins el món: Participació en projectes amb estudiants de països europeus	
42	Normes i lleis per garantir els drets individuals i col·lectius: Coneixement dels principals ordenaments jurídics d'àmbit autonòmic, estatal, europeu i internacional com a garants de drets i llibertats per a l'exercici de la ciutadania	
43	La memòria democràtica: Distinció i complementarietat entre la història i la memòria	
44	La memòria democràtica: Preservació de les memòries plurals de persones i col·lectius de l'entorn proper	
45	La memòria democràtica: Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Dignitat humana i drets universals: Identificació de les principals fites en la Declaració Universal dels Drets Humans i dels reptes pendents	
2	Dignitat humana i drets universals: Debat dels problemes que afecten la dignitat de les persones, superant estereotips i prejudicis	
3	Pluralitat i riquesa culturals: Reconeixement del concepte plurinacional de l'estat i de la necessitat de preservació de les llengües i les cultures com a font de riquesa compartida	
4	Cultura i inclusió: Participació en mesures i accions a favor de la igualtat i de la plena inclusió	
5	Cultura i inclusió: Actitud oberta i receptiva davant de formes culturals diverses i, en especial, de col·lectius minoritzats	
6	Equitat de gènere: Reconeixement de les principals fites en la lluita per la igualtat real de dones i homes i dels marcs legislatius	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
7	Equitat de gènere: Identificació dels principals motius de discriminació per raó de sexe i d'orientació sexual a Catalunya i Espanya	
8	Equitat de gènere: Posicionament de rebuig de la violència masclista, homòfoba i transfòbica	
9	Responsabilitat ecosocial: Assumpció de compromisos davant dels objectius del desenvolupament sostenible per mitjà d'accions que generin valor afegit	
10	Responsabilitat ecosocial: Implicació en la defensa i la protecció del medi ambient i dels paisatges a través de la participació en projectes comunitaris i en la difusió de les accions	
11	Ciutadania i compromís cívic: Ús de la mediació i de la gestió pacífica dels conflictes en l'àmbit escolar i comunitari	
12	Ciutadania i compromís cívic: Col·laboració en projectes de l'entorn proper que lluitin per l'equitat i la no discriminació	
13	Ciutadania i compromís cívic: Reconeixement del caràcter inacabat de la lluita pels drets humans i la democràcia	
14	El patrimoni cultural i artístic: Participació en accions de posada en valor i difusió del patrimoni local amb actitud col·laborativa i emprenedora	
15	Ciutadania ètica digital: Reflexió crítica sobre les oportunitats i els reptes de la societat de la informació i de les xarxes socials	
16	Ciutadania ètica digital: Ús responsable, col·laboratiu i ètic de les plataformes virtuals	
17	Ciutadania ètica digital: Actitud oberta a l'aprenentatge permanent al llarg de la vida	
18	Les cures i la comunitat: Assumpció de responsabilitats individuals i col·lectives per contribuir a la cura i al benestar dels membres de la comunitat escolar i de l'entorn	
19	Les cures i la comunitat: Participació en activitats intergeneracionals i de voluntariat	
20	Benestar i sensibilitat: Expressió de les emocions a partir d'un concepte assertiu sobre la pròpia imatge i de la sensibilitat i el respecte per la diversitat	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
21	Benestar i sensibilitat: Superació dels estereotips i els prejudicis i actitud oberta per incorporar les experiències i sabers dels altres	
22	Benestar i sensibilitat: Consolidació d'hàbits de salut física i mental, individuals i col·lectius	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.